

MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE *bibliothek*
DUBBEL EOT DE HAAR/LAAGHALERVEEN

startnotitie
nota van toelichting op het "voornemen"

**MINISTERIE VAN DEFENSIE - DIENST GEBOUWEN, WERKEN EN TERREINEN
DIRECTIE NOORD-NEDERLAND** **TE ASSEN**

Commissie voor de
milieueffectrapportage

ingekomen :

nummer : 340-91

dossier : 129A-4

kopie naar : 538-02 (10 ex.)

MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE DUBBEL EENHEIDSOEFENTERREIN

"DE HAAR/LAAGHALERVEEN"

startnotitie

nota van toelichting op het "voornemen"

Ministerie van Defensie - Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen
Directie Noord-Nederland te Assen dec. 1990

INHOUDSOPGAVE:

Pag.:	2	<u>Inhoudsopgave</u>
	4	<u>Voorwoord</u>
	5	<u>Hoofdstuk 1 Inleiding</u> Militair ruimtegebruik
	6	Milieu-effectrapportage
	7	<u>Hoofdstuk 2 Het SMT en ontwikkelingen daarna</u>
10		<u>Hoofdstuk 3 Te verwachten activiteiten</u> Het EOT-gebruik Militair-operationele eisen
11		Het OOT-gebruik
12		<u>Hoofdstuk 4 Mogelijke effecten</u> Effecten van zandwinning Effecten van de inrichting van het vrij bereikbare terreingedeelte
13		Effecten van de aanleg van zandbanen Effecten van graven Effecten van betreding en berijding Effecten van bivak
14		Effecten van geluid en trillingen Effecten van menselijke aanwezigheid in het terrein Overige effecten
15		<u>Hoofdstuk 5 Inrichtingsmogelijkheden</u> Huidige situatie Relatie tussen de randvoorwaarden voor inrichting en het plangebied
16		<u>Hoofdstuk 6 Het voornemen</u>
17		<u>Hoofdstuk 7 Besluitvorming, procedure en inspraak</u>
20		<u>Bijlagen</u>
21		<u>Bijlage III Huidige situatie in het</u> <u>onderzoekgebied e.o.</u> Inleiding Ligging van het onderzoekgebied Geomorfologische opbouw en bodemgesteldheid/grondgebruik
22		Waterhuishouding Landschapsstructuur

- 24 Bebouwing, infrastructuur en overige elementen
- 25 Archeologische waarden
  - Openluchtrecreatie
  - Verkeersituatie/ontsluiting
  - Agrarische functie, eigendomssituatie
- 26 Aanvraag landinrichting
- 27 De ruimtelijke plannen voor het gebied

VOORWOORD:

Het ministerie van defensie is voornemens in het gebied de Haar/Laaghalerveen, in Drenthe, een dubbel eenheidsoefenterrein (dEOT) in te richten, in totaal ongeveer 450 ha. groot. Oorspronkelijk was het voornemen van het ministerie van defensie om in het onderhavige gebied een enkel EOT (250 ha.) in te richten. Zowel een enkel als een dubbel EOT zijn krachtens de wet MER-plichtig, hetgeen wil zeggen dat er een milieu-effectrapport moet worden opgesteld, waarin de resultaten gepubliceerd worden van een onderzoek naar de milieu-effecten van de inrichting, en het gebruik van het betreffende oefenterrein. Het onderzoeksgebied is ca. 465 ha. groot.

Ten behoeve van het oorspronkelijke voornemen, een enkel EOT, is in januari 1987 een startnotitie EOT de Haar verschenen. Deze startnotitie verscheen ter toelichting van, en als uitgangspunt voor, het te verrichten MER-onderzoek. Ten behoeve van het huidige voornemen, het dubbel eenheidsoefenterrein de Haar/Laaghalerveen, is een nieuwe startnotitie verschenen en die leest u nu. Met het verschijnen van deze nieuwe startnotitie is de oude vervallen.

Een van de vragen bij het oorspronkelijke voornemen, een enkel EOT, aan het antwoord waarvan het milieu-effectrapport een bijdrage moest leveren, was waar het oefenterrein van 250 ha. te situeren in het onderzoeksgebied van ca. 465 ha. Bij het gewijzigd voornemen, een dubbel EOT van 450 ha. in het onderzoeksgebied van 465 ha., ligt de situering van het oefenterrein vanzelfsprekend (op details na) vast. Er bestaat alleen nog vrijheid in de situering van de verschillende terreingedeelten waaruit een oefenterrein bestaat, dus als het ware de inrichting van het oefenterrein. Daarom spreken we in het geval van het dEOT de Haar/Laaghalerveen van een inrichtings-MER.

Militair ruimtegebruik

Nederland is een relatief klein land met een grote bevolkingsomvang. In ons land leven ongeveer 15 miljoen mensen die er niet alleen wonen, maar ook werken, recreëren, gebruik maken van voorzieningen zoals wegen en spoorlijnen en op talloze andere manieren beslag leggen op de beschikbare ruimte. Ruimte is daardoor een schaars goed geworden. De verschillende vormen van ruimtegebruik kunnen daardoor met elkaar in conflict raken. Het intensieve gebruik kan daarnaast een nadelige invloed hebben op de kwaliteit van de beschikbare ruimte. De overheid rekent het dan ook tot zijn taak om in het ruimtegebruik regulerend op te treden. Dit regulerend optreden vindt sinds 1965 plaats op basis van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Ook de krijgsmacht is een ruimtegebruiker. Het gaat hierbij om een groot aantal uiteenlopende zaken zoals havens, vliegvelden, kazernecomplexen en andere terreinen van uiteenlopende omvang. Voor de Landmacht gaat het daarbij vooral om oefen- en schietterreinen. Sinds jaar en dag wordt in Nederland een groot aantal oefenterreinen (met een gezamenlijke oppervlakte van ca. 23.000 ha.) gebruikt voor de opleiding en het oefenen van militair personeel.

Het militaire ruimtegebruik is, net als alle andere vormen van gebruik, onderworpen aan de regels die de Wet op de Ruimtelijke Ordening stelt. Op basis hiervan heeft de regering gemeend voor het militair ruimtegebruik, mede gelet op de aard en speciale omvang, een afzonderlijke beslissing te nemen door het volgen van de Planologische Kernbeslissing-procedure. Deze beslissing en het hieruit voortvloeiende beleid zijn neergelegd in het Structuurschema Militaire Terreinen (SMT). Hierop wordt in hoofdstuk 2 nader ingegaan.

In het SMT is ondermeer berekend hoe groot de behoefte aan oefen- en schietterreinen is en is onderzocht waar die terreinen het best gesitueerd kunnen zijn.

Een van de oefenterreinen waarover in het SMT een beslissing is genomen betreft het gebied de Haar/Laaghalerveen. In dit thans hoofdzakelijk agrarisch gebied zal volgens het SMT een eenheidsoefenterrein (EOT) worden ingericht. Na de totstandkoming van het SMT hebben gewijzigde inzichten de staatssecretaris van Defensie er echter toe gebracht het voornemen zodanig te wijzigen, dat nu wordt uitgegaan van een dubbel eenheidsoefenterrein (dEOT) in het gebied de Haar/Laaghalerveen, met een totale oppervlakte van ca. 450 ha. Hoe men tot de gewijzigde inzichten is gekomen wordt verderop in deze notitie uitgelegd.

De inrichting van een dergelijk terrein kan diep ingrijpen in de bestaande situatie.

Defensie is zich bewust van haar verantwoordelijkheden voor een goed gebruik van de schaarse ruimte en zij wil dan ook de militaire terreinen zodanig inrichten, gebruiken en beheren, dat zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de aanwezige waarden. Nu het in de bedoeling ligt om in het gebied de Haar/Laaghalerveen een dEOT in te richten zal dan ook moeten worden onderzocht, hoe dit het beste kan gebeuren.

Milieu-effectrapportage

De inrichting van een dEOT heeft invloed op het milieu. Sinds kort bestaat in Nederland de verplichting om voor plannen die grote invloed op het milieu hebben (bij oefenterreinen indien de daadwerkelijk in te richten oppervlakte 100 ha. of meer beslaat), vooraf die effecten te onderzoeken. Volgens een in de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne geregelde procedure moet een milieu-effectrapport (MER) worden opgesteld. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek worden dan aanbevelingen gedaan voor de inrichting van het dEOT de Haar/Laaghalerveen.

Het onderzoek heeft daarmee een wettelijke basis gekregen. Van belang is dat in de te volgen procedure gelegenheid is opgenomen voor inspraak door een ieder. Hierop zal in het laatste hoofdstuk van deze notitie worden ingegaan. Tot de wettelijke procedure behoort eveneens dat de instantie die een MER-plichtige activiteit wil uitvoeren (de "initiatiefnemer") dit voornemen kenbaar maakt aan het "Bevoegd Gezag", die het vervolgens publiceert in de Staatscourant en in verschillende dagbladen.

